

BETÆNKNING**Afgivet af Familie- og Sundhedsudvalget****vedrørende****Forslag til Inatsisartutlov om ændring af Inatsisartutlov om alderspension***Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender***Afgivet til forslagens 2. behandling**

Udvalget har under behandlingen bestået af:

Medlem af Inatsisartut Mala Høy Kúko, Siumut, formand

Medlem af Inatsisartut Anna Wangenheim, Demokraatit, næstformand

Medlem af Inatsisartut Doris J. Jensen, Siumut

Medlem af Inatsisartut Dines Mikaelson, Siumut

Medlem af Inatsisartut Mikivuk Thomassen, Inuit Ataqatigiit

Medlem af Inatsisartut Edvard Nielsen Aronsen, Inuit Ataqatigiit, suppleant

Medlem af Inatsisartut Mette Arge-Hammeken, Naleraq

Udvalget har efter 1. behandlingen 9. april under FM2024 gennemgået forslaget.

Forslagets indhold og formål

Den 1. januar 2024 trådte en ændring af Inatsisartutlov om alderspension i kraft, hvormed reglerne om gensidig forsørgelsespligt blev ophævet. Afskaffelsen af reglerne om gensidig forsørgelsespligt har haft utilsigtede konsekvenser for beregningen af pensionstillægget for grupper af alderspensionister, herunder alderspensionister i parhold med en, der ikke er berettiget til alderspension, og hvor parrets indkomst udgør under 300.000 kr. årligt. Ændringen betød, at det ikke længere var muligt at udbetale enlig-tillæg til denne gruppe. Derfor anmodede Naalakkersuisut i januar 2024 Inatsisartuts Finans- og Skatteudvalg om ekstraordinært at vedtage tekstanmærkning til Finansloven for 2024, der med virkning pr. 1. februar betød, at kommunerne havde hjemmel til fortsat at betale tillæg til de alderspensionister, der tidligere var omfattet af § 5, stk. 2.

Med nærværende reviderede forslag til ændring i Inatsisartutlov om alderspension genindføres retten til pensionstillæg som enlig til de alderspensionister, der lever i parforhold med en person,

som ikke er berettiget til alderspension, og hvor indkomsten udgør under 300.000 kr. årligt, og retten til pensionstillægget fra tekstanmærkningen til Finansloven for 2024 fjernes samtidigt. Forslaget sikrer, at de laveste indkomstgrupper fortsat kan modtage forhøjet pension, og reglerne gøres mere simple at administrere.

Det foreslås, at Inatsisartutloven træder i kraft dagen efter dens kundgørelse.

Førstebehandling af forslaget i Inatsisartut

Ved førstebehandlingen var der en bred debat om de forskellige ændringer, som Inatsisartutloven har haft igennem årene og de utilsigtede virkninger, den seneste ændring havde. Der var dog bred enighed om, at alderspensionisternes økonomiske vilkår ikke skulle forringes, og punktet blev derfor henvist til udvalgsbehandling.

Høring

Det fremgår i afsnittet om høring i forslagets almindelige bemærkninger, at forslaget ikke har været i høring. Naalakkersuisut anfører, at forslaget er udarbejdet med løbende inddragelse af kommunernes socialforvaltning samt KIMIK IT A/S, der udvikler og drifter kommunernes sagsbehandlingssystem til udbetaling af alderspension. Departementet for Finanser og Skatter har derudover bidraget med inputs i processen.

Forslagets økonomiske konsekvenser

De økonomiske konsekvenser ved forslagets realisering er beskrevet under forslagets almindelige bemærkninger.

Det er under forslagets almindelige bemærkninger angivet, at der ikke forventes større økonomiske konsekvenser ved tiltrædelse af forslaget. Udvalget finder på det foreliggende grundlag ikke anledning til at anlægge en anden vurdering. Udvalget har således tillid til, at Naalakkersuisut har undersøgt dette spørgsmål grundigt, og at ingen mulige afledte økonomiske konsekvenser vil kunne forekomme. Skulle forslaget mod forventning alligevel vise sig at medføre yderligere udgifter for det offentlige, vil disse udgifter skulle afholdes inden for de i forvejen afsatte bevillinger, hvilket i givet fald må medføre nedprioritering af andre tiltag.

Orienteringsmøde med Naalakkersuisoq for Sociale Anliggender, Familier, Arbejdsmarked og Indenrigsanliggender

Naalakkersuisoq har inviteret udvalget til et orienteringsmøde som fandt sted den 18. april 2024. Materialet fra mødet er vedlagt betænkningen som bilag 1.

Udvalgets behandling af forslaget

Indledningsvist vil udvalget bemærke, at det virker til at være i alles interesse at rette op på de utilsigtede konsekvenser, som de sidste ændringer i loven har medført. Udvalget henviser til materialet fra orienteringsmødet i betænkningens bilag 1, hvoraf beregninger på

pensionstillægget tydeligt fremgår, og hvor det fremgår, at der er foretaget præcise beregninger ud fra de forskellige indkomster. Det antages derfor, at Naalakkersuisut har frembragt oplysninger og beregninger, som understøtter hensigten med ændringerne af loven.

Slutteligt bemærker udvalget, at Naalakkersuisut har været i dialog med kommunerne om muligheden for at give et tillæg til dem, der har vanskelige økonomiske forhold, som det var tilfældet for nogle alderspensionister, da ændringerne i reglerne trådte i kraft 1.januar 2024. Udvalget vil i den forbindelse bemærke, at det fremgår af Naalakkersuisuts materiale i bilag 1, at det ikke er muligt, da lovgivningen er fulgt.

Udvalgets indstillinger

- Et flertal i udvalget bestående af repræsentanter fra Inuit Ataqatigiit, Siumut og Demokraatit indstiller forslaget til vedtagelse

Med disse bemærkninger, og med den i betænkningen anførte forståelse, skal udvalget overgive forslaget til 2. behandling.

Mala Høy Kúko
Formand

Anna Wangenheim
Næstformand

Doris J. Jensen

Dines Mikaelen

Mikivsuk Thomassen

Edvard Nielsen Aronsen,
suppleant

Mette Arge-Hammeken